

Lausunto

3.9.2020

VN/8745/2019

VN/8745/2019-PLM-11

Työ- ja elinkeinoministeriö

PLM lausunto; Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä. Ehdotetulla lailla pantaisiin täytäntöön uudelleenlaadittu uusiutuvan energian direktiivin (EU) 2018/2001, RED II, uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyjen organisointia ja kestoa koskeva sääntely.

Esityksen tavoitteena on muun muassa sujuvoittaa uusiutuvan energian tuotantolaitoshankkeiden lupamenettelyitä ja muita hallinnollisia menettelyitä mahdollistamalla hakijalle asiointi sähköisen järjestelmän (sähköinen yhteyspiste) kautta ja kattava neuvonta lupiin ja muihin hallinnollisiin menettelyihin liittyen.

Puolustusministeriö toteaa lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

Ehdotetussa laissa nimettäisiin kansalliseksi yhteyspisteviranomaiseksi valmistelun myöhemmässä vaiheessa määriteltävä alueellinen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Yhteyspisteviranomaisen tehtäväksi säädettäisiin uusiutuvan energian direktiivissä yhteyspisteelle säädettyjen tehtävien hoitaminen sähköistä järjestelmää hyödyntäen. Laissa säädettäisiin myös yhteyspisteviranomaisen neuvontavelvollisuudesta uusiutuvan energian tuotantolaitoksiin liittyvien lupamenettelyjen ja muiden hallinnollisten menettelyjen osalta. Yhteyspisteviranomaisen neuvontavelvollisuuden piiriin kuuluisi muun muassa aluevalvontalain (755/2000) 12 §:n mukainen lupa merenpohjan tutkimiseen ja kartoittamiseen sekä Puolustusvoimien lausunto tuulivoimarakentamisen hyväksyttävyydestä.

Puolustusministeriö pitää tärkeänä sähköisen asioinnin järjestelmän kehittämistä.

Järjestelmän kehittäminen voi olla haasteellista, koska yhteyspisteessä ei tehdä varsinaista lupaharkintaa vaan kullakin viranomaisella säilyy lakisääteinen velvollisuus päättää omaa toimintaansa koskevista luvista. Tietoturvaan ja avoimiin rajapintoihin on kiinnitettävä erityistä huomiota järjestelmää rakennettaessa, jotta järjestelmän kautta ei päästä yhteiskunnan kannalta keskeisten toimijoiden tietojärjestelmiin. Puolustusvoimien järjestelmiä ei ole perusteltua liittää suoraan avoimen rajapinnan kautta uuteen sähköiseen asiointijärjestelmään, ellei ole kysymys puhtaasta linkityksestä jo olemassa olevaan Pääesikunnan lupajärjestelmään.

Sähköisen asioinnin järjestelmän rakentaminen tulee aloittaa niin aikaisessa vaiheessa, että järjestelmä ehditään kehittämään valmiiksi ja suorittamaan testaukset ennen lain voimaantuloa 30.6.2021. Yhteyspisteviranomaisen neuvontatehtävän järjestäminen voi olla haastavaa, koska esimerkiksi Puolustusvoimien toiminnan, sen toimintaa ohjaavien lakien ja nykyisen käytössä olevan lupajärjestelmän tunteminen vaatii erityisosaamista ja kokonaisuuden ymmärtämistä. Riittäväällä koulutuksella ja perehdytyksellä pystytään antamaan perusteet yleiseen ohjaukseen, mutta syvällisempi neuvonta ja palvelu on syytä ohjata jatkossakin Puolustusvoimille.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 31
00131 Helsinki

Eteläinen Makasiinikatu 8 0295 16001
Helsinki +358 295 16001

kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Ehdotetussa laissa uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä säädettäisiin määräjät lupamenettelyiden ja muiden hallinnollisten hyväksymismenettelyiden kestolle. Se on perusteltua sekä lupaviranomaisten että asiakkaiden näkökulmasta.

Esitysluonnoksessa todetaan, että sähköinen asiointi ja mahdolliset integraatiot voivat aiheuttaa lupaviranomaisille lisäkustannuksia. Viranomaisille voi aiheutua myös lähien henkilöresurssitarpeita, jotta lupakäsittely voidaan toteuttaa säädetyssä määräajassa.

Hakemusten käsittelyprosessissa olisi hyvä huomioida niin sanotut show stopper –vaiheet. Vaikka hakemusmenettelyn kaikkien osien edistäminen kerralla nopeuttaa käsittelyä, saattaa yhtäaikainen työstäminen aiheuttaa turhaa työtä muille viranomaisille, jos yhden viranomaisen käsittelyn seurauksena hanke pysähtyy. Työjonot ja –vaiheet tulisi suunnitella tämä huomioiden.

Puolustusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että 1.1.2020 on tullut voimaan tullut uusi lainsäädäntö koskien kansallista turvallisuutta kiinteän omaisuuden siirroissa. Huolimatta siitä, että esimerkiksi toimijat usein vuokraavat maat tuulivoimayhtiölle, voi esille tulla tilanteita, joissa kiinteistö myytäisiin toimijalle vuokraamisen sijaan. Tällöin sellaisten ulkomaisten toimijoiden, joissa yhtiöissä on 10 % tai enemmän EU- tai ETA-alueen ulkopuolista omistusta tai joissa omistus olisi keinotekoisesti hajautettu lupavelvollisuuden välttämiseksi, kiinteistön hankintaan on haettava lupa puolustusministeriöltä (Laki eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta, 470/2019).

Jos kiinteistön hankinta olisi osa uusiutuvan energian tuotantolaitoksen rakentamista, valtiolle voi muodostua etuosto-oikeus tilanteissa, joissa tuotantolaitosta suunniteltaisiin valtion etuosto-oikeudesta eräillä alueilla annetussa laissa (469/2019) säädetyille suojavyöhykkeille. Valtiolla voisi tällöin olla intressi käyttää etuosto-oikeuttaan kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi.

Vaikka edellä todettu lupamenettely kiinteistönhankinnassa ei kuulu ehdotetun lain soveltamisalaan ja yhteyspisteviranomaisen neuvontavelvollisuuden piiriin, on edellä mainittu lainsäädäntö otettava huomioon tuulivoimahankkeiden suunnittelussa ja hankintatoimissa.

Puolustusministeriöllä ei ole muuta huomautettavaa esitysluonnoksesta.

Lainsäädäntöjohtaja

Hanna Nordström

Hallitusneuvos

Minnamaria Nurminen

Liitteet

-

Jakelu

TEM Työ- ja elinkeinoministeriö

Tiedoksi

PLM Kansliapäällikkö, Jukka Juusti
 PLM HO Hallintopoliittinen osasto, Teemu Penttilä
 PLM RO Resurssipoliittinen osasto
 Pääesikunta, oikeudellinen osasto